

MAK2030: millised on Eesti metsamajandamise alternatiivid?

Marku Lamp

Asekantsler, Keskkonnaministeerium

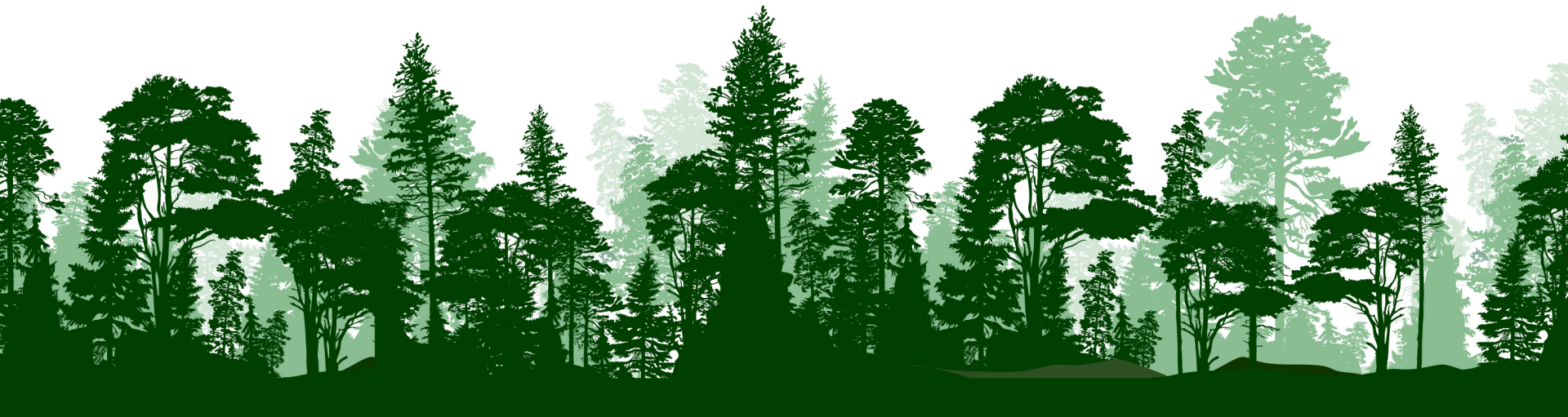
14.09.2022

Millest räägin

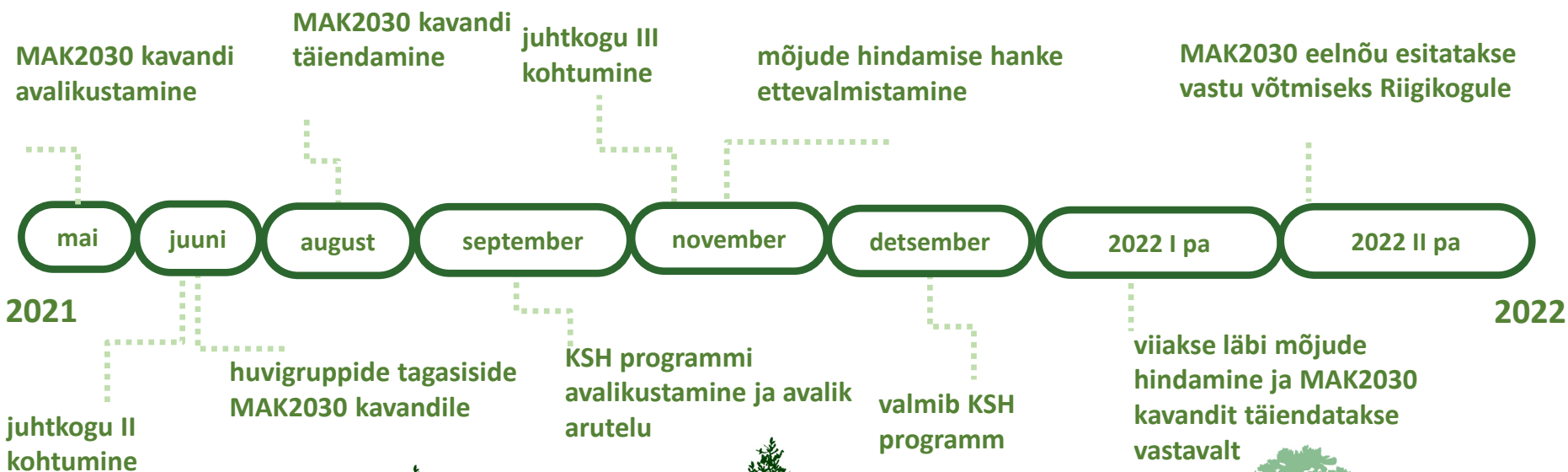
- Lühiülevaade MAK 2030 protsessist ja alternatiivsetest valikutest
- Millega arvestatakse metsapoliitika kujundamisel
- Kuidas mõjutavad teised valdkonnad ja kokkulepped metsandust ning kas oleme oma otsustes iseseisvad
- Millised on lahendused ja mis vajab veel otsustamist

MAK2030 koostamise protsess

KESKKONNAMINISTEERIUM

Metsanduse suunamine

Metsandus on ELis riikide kompetents, kuid üha enam on see sõltuvuses teiste valdkondade (kliimapoliitika, taastuvenergeetika arendamine, looduskaitseelised vajadused, jmt) eesmärkide täitmisest.

EL rohepöörde raames on lisandunud mitmeid tegevusi, mis ka otseselt metsandust suunab – Metsastrateegia, Elurikkuse strateegia, FIT55 LULUCF

Metsanduse arengukava kohustus tuleb metsaseadusest ning sellega määratakse metsanduse arengu eesmärgid ning kirjeldatakse nende saavutamiseks vajalikke meetmeid ja vahendeid

Millega arvestatakse

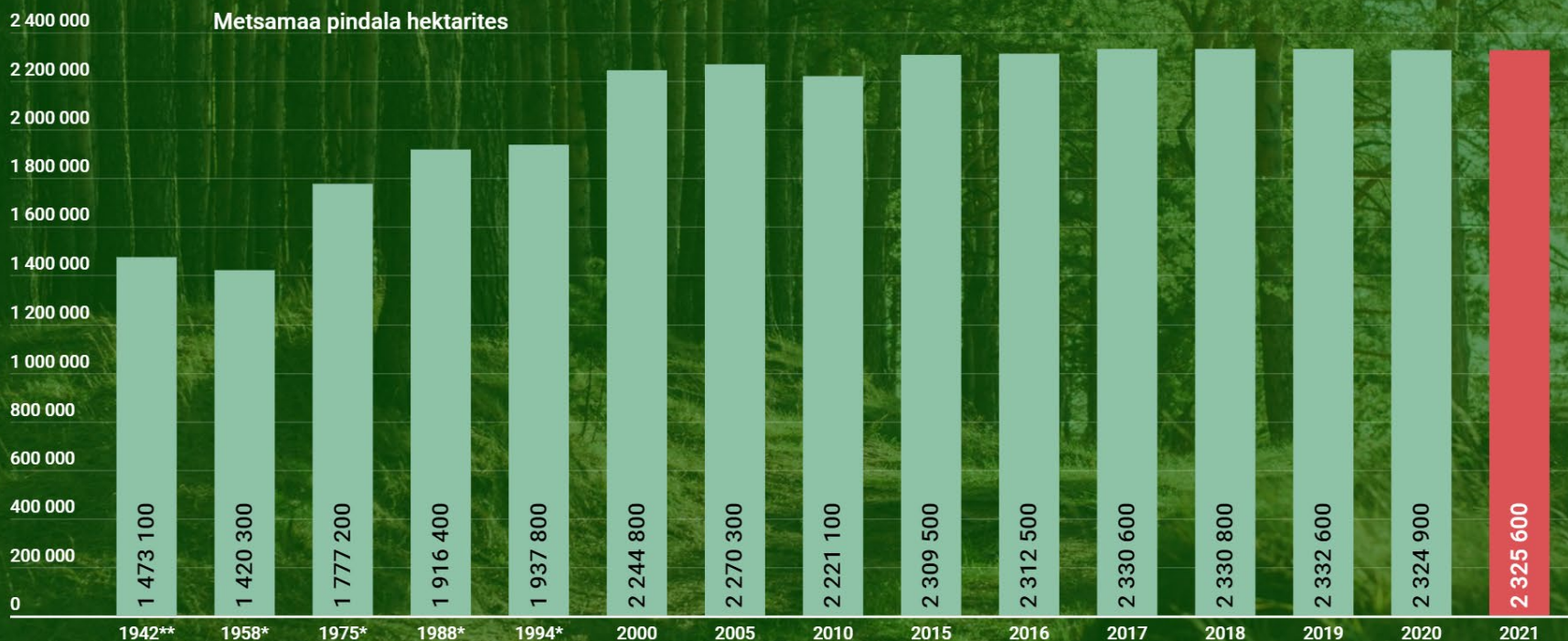
- Metsade olem ja ajalooline kujunemine
- Kliimapoliitika, sh metsade vastuvõtlikkus kliimamuutustele
- Globaalne elurikkuse kadu ja olukord Eestis
- Üldine valitsuste usaldamatus ja geopoliitiline ebastabiilsus
- Tööhõive ja kohaliku heaolu tagamine
- Kohalike elanike ning sotsiaalsete ja kultuuriliste väärtustega arvestamine

Metsamaa pindala

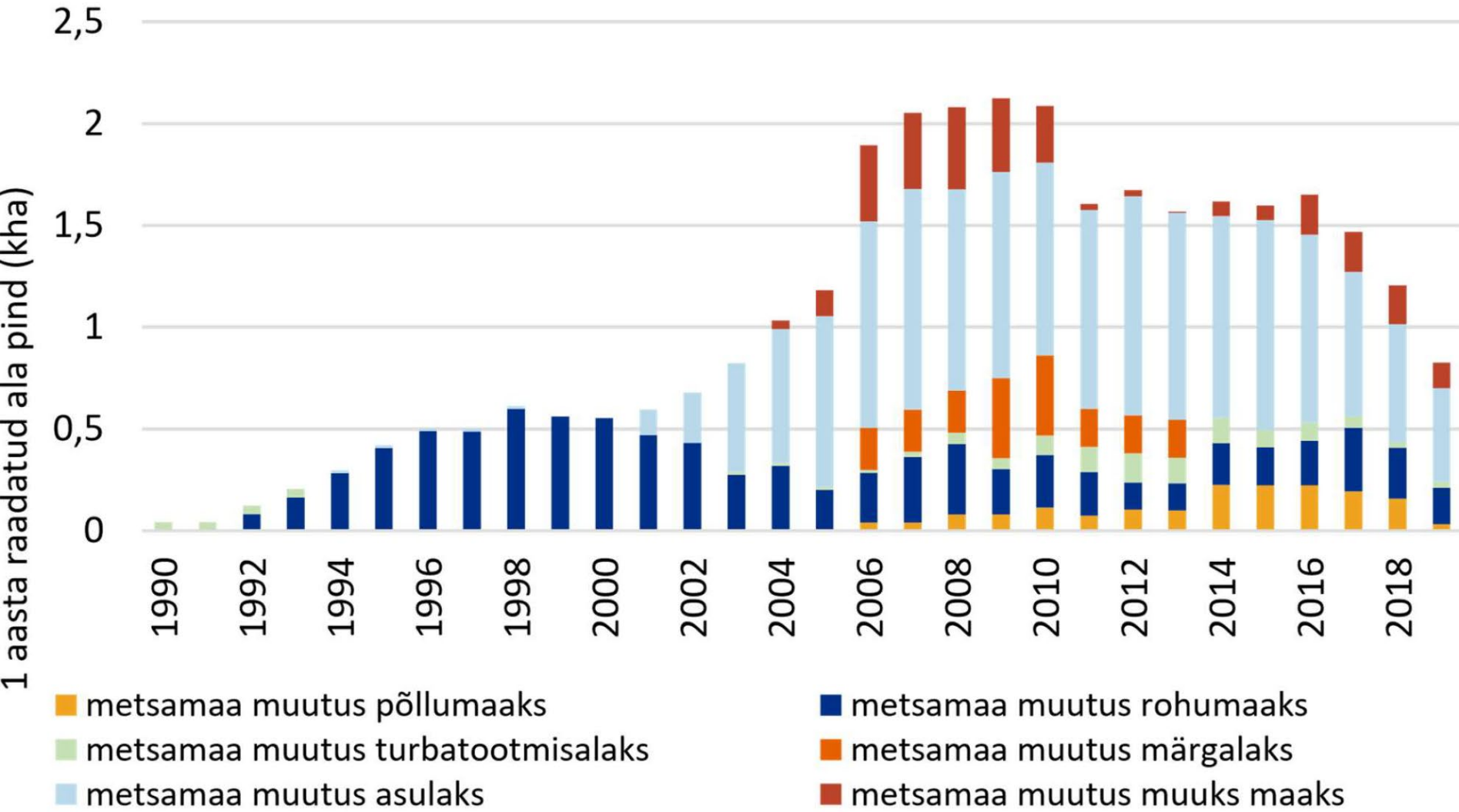
Kui palju on meil metsa olnud? Metsamaa pindala muutumine 1942–2021

Ülevaadet maakasutuse muutustest

KESKKONNAMINISTEERIUM

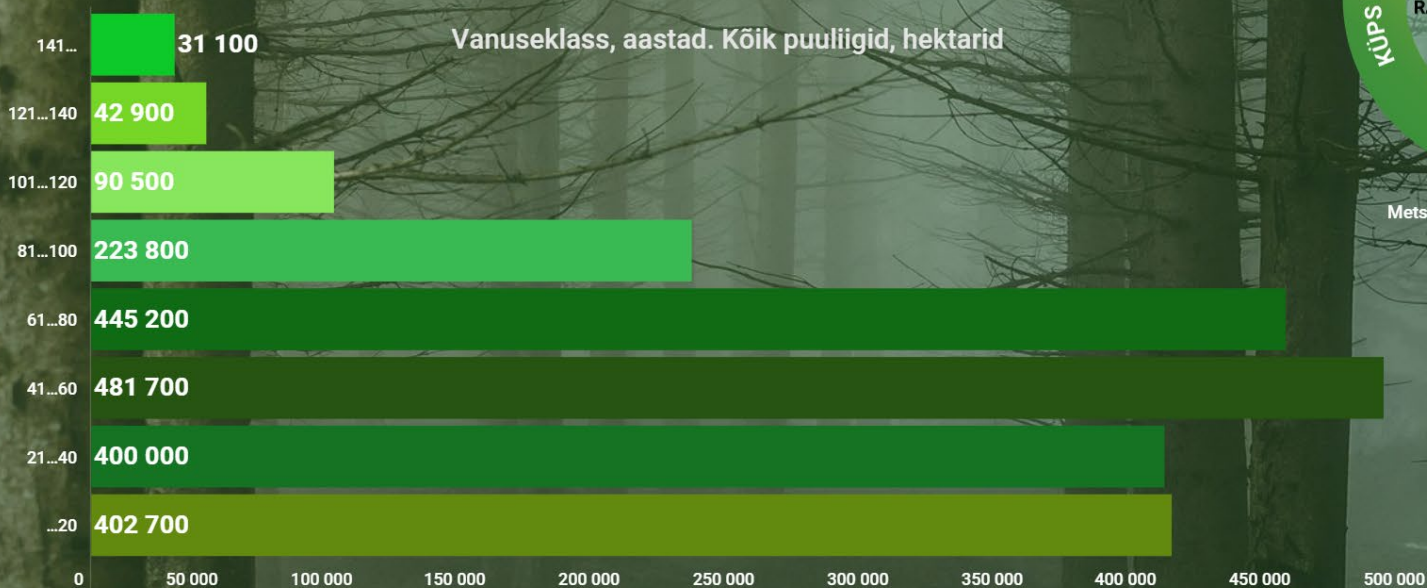

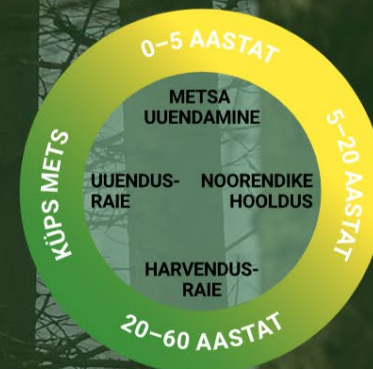
Metsade vanus

Kui vana on meie mets?

Metsaga metsamaa ehk puistute pindala vanuseline jagunemine

Metsatööd

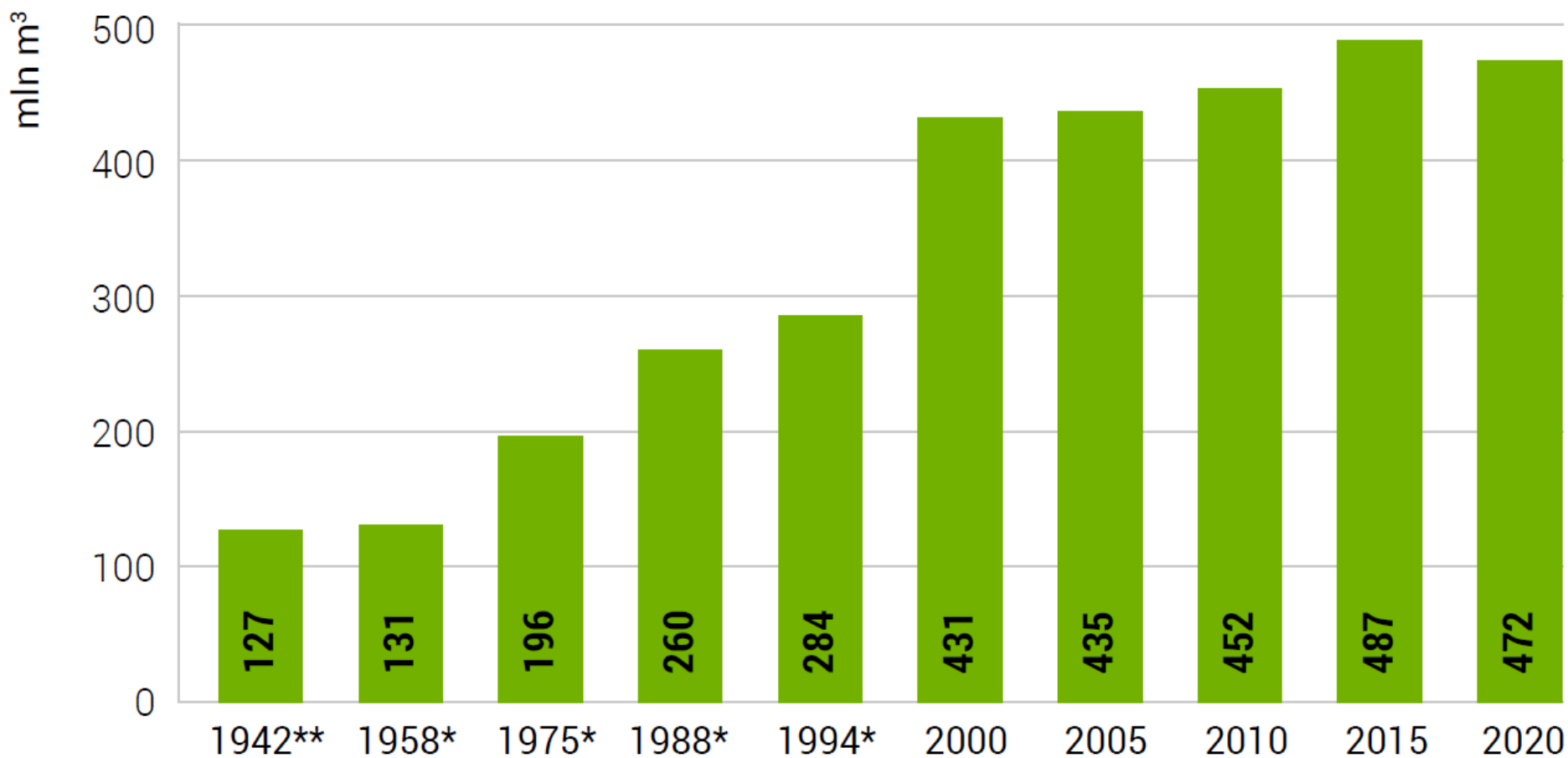

Metsatööde tegemise aeg sõltub metsa iseloomust

39,4% puistutest on üle 60 aasta vanad.

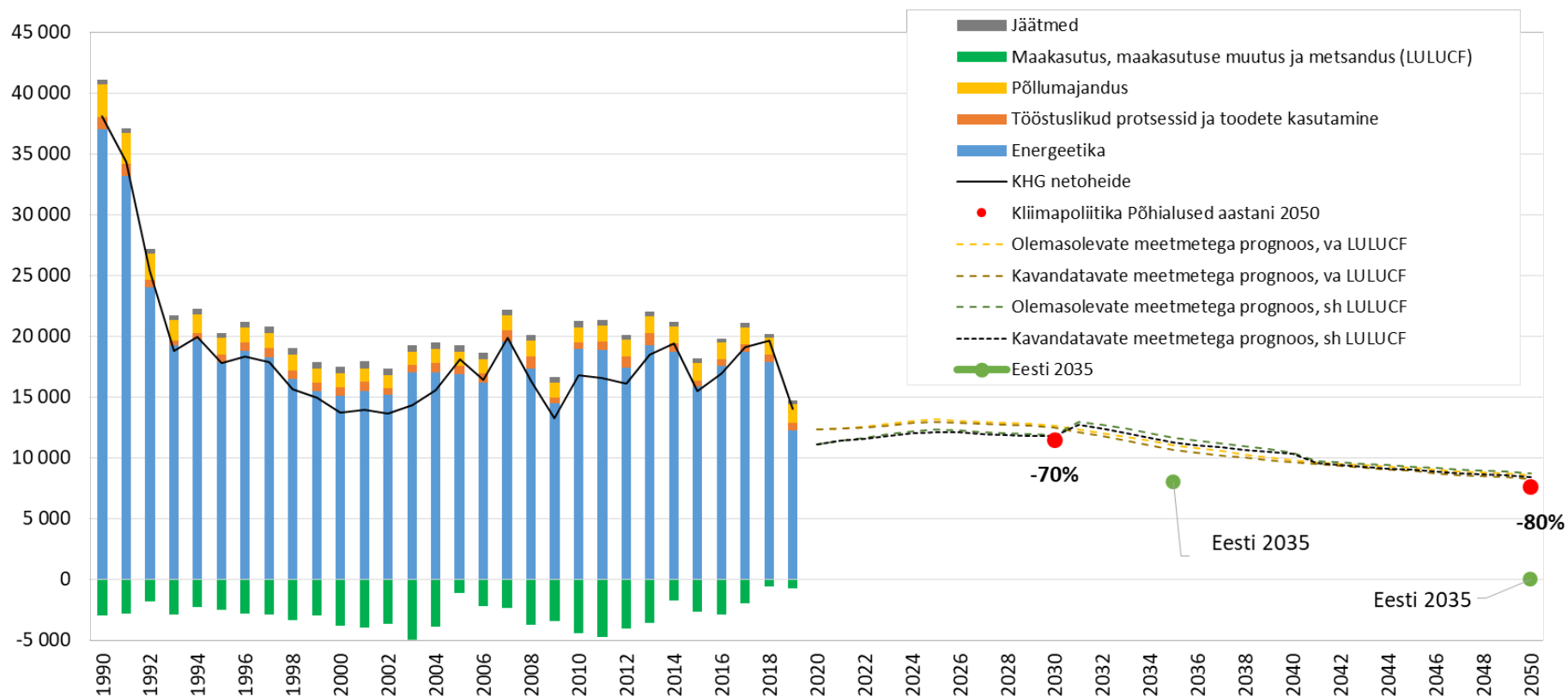

Metsa tagavara muutus

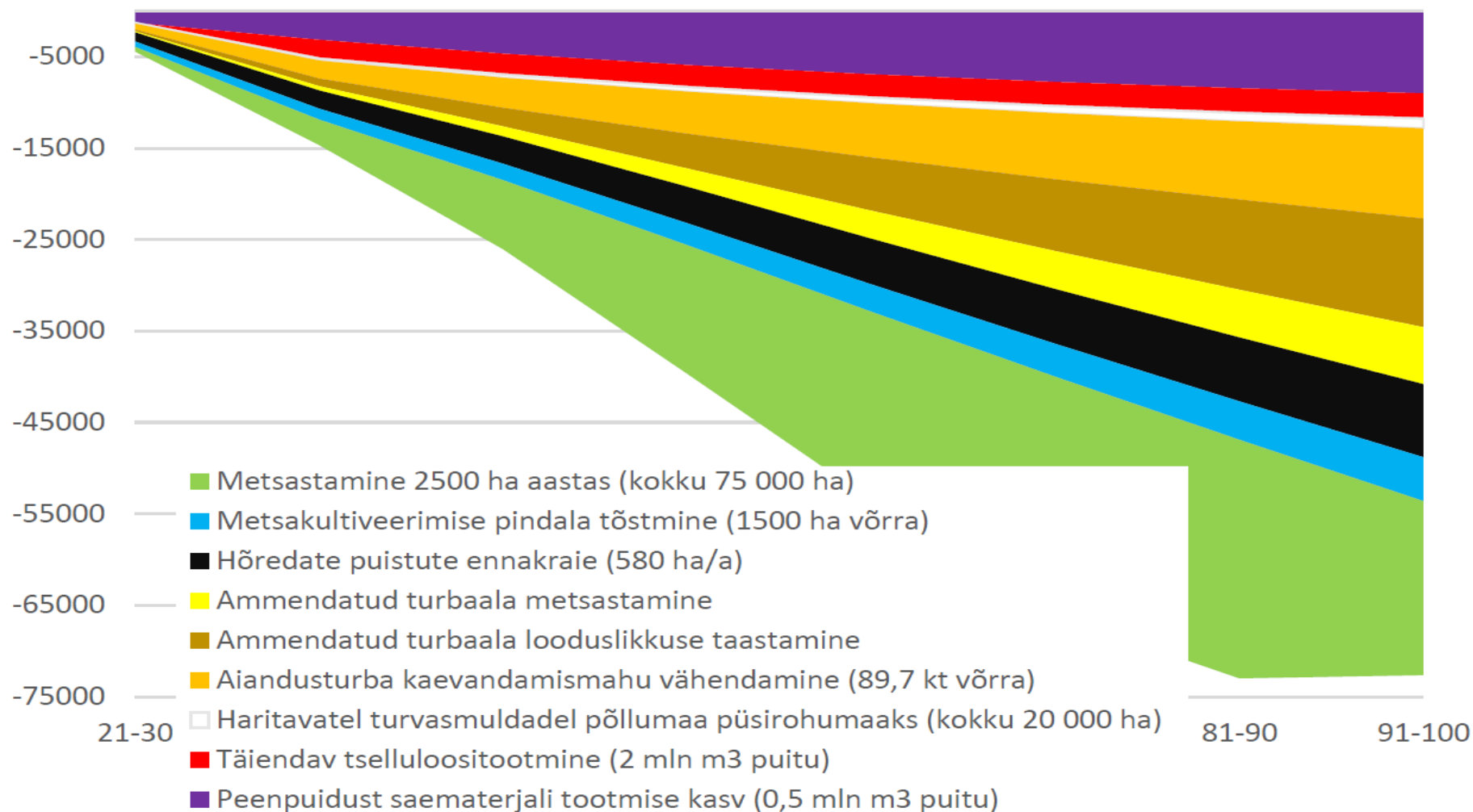
Kliimapolitiika & FIT55

LULUCF tegevused ja mõju

Kumulatiivne täiendavalt seotud/vähem emiteeritud süsinik (kt CO₂ ekv)

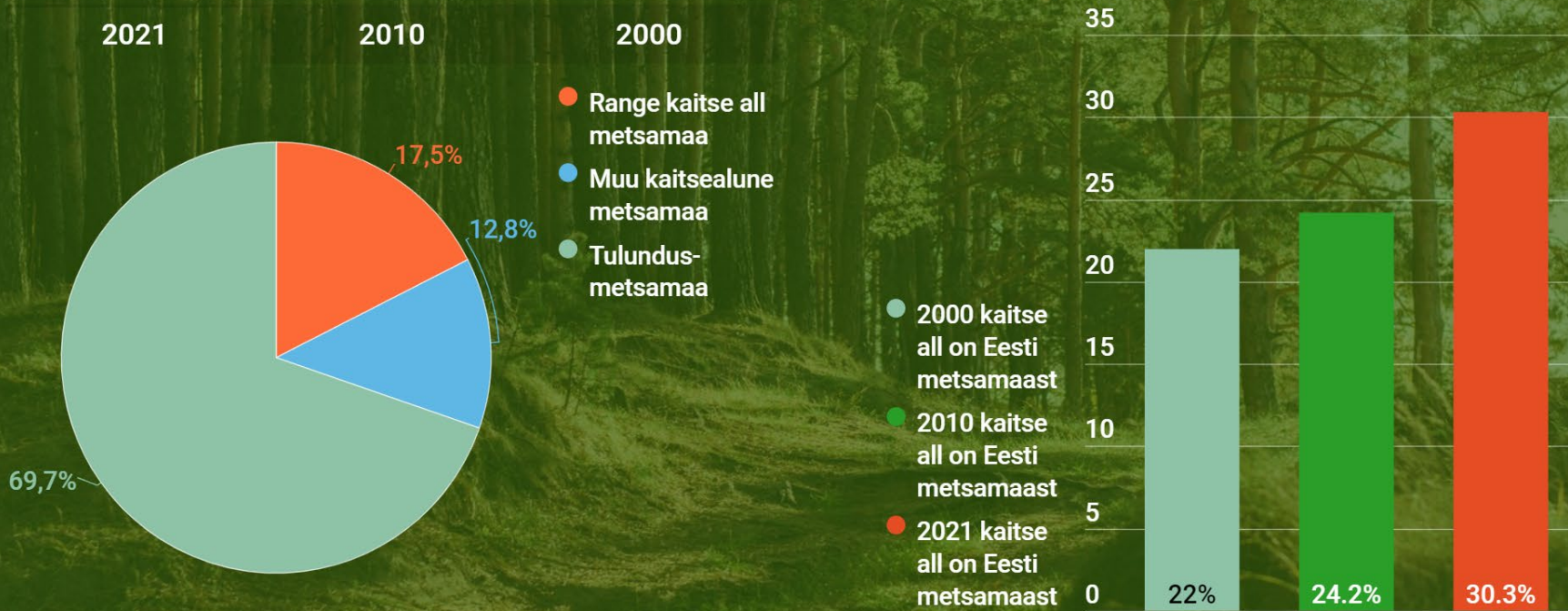

Metsaelustiku kaitse

Kui palju metsa on looduskaitse all?

Kaitstavate ja tulundusmetsamaade osakaal metsamaa kogupindalast

EL Elurikkuse strateegia 2030

Kogu ELi hõlmava suurema kaitsealade võrgustiku loomine maismaal ja merel

- EL laiendab olemasolevaid Natura 2000 alasid, kaitstes rangelt väga suure elurikkuse ja kliimaväärtusega alasid.

ELi looduse taastamise kava käivitamine

- Konkreetsete kohustuste ja meetmete abil on ELi eesmärk taastada 2030. aastaks kahjustatud ökosüsteemid ja majandada neid kestlikult tegeledes elurikkuse vähenemise peamiste põhjustega.

Millist probleemi lahendame?

1. Vajadus tervikliku plaani järele, et metsa saaks ühiskonnale vajalike hüvede tagamiseks kasutada parimal moel.

Sealhulgas selgitada välja, milline võiks olla majandusmetsade, kaitstavate metsade, sh rangelt kaitstavate metsade osakaal ning piirangute kompenseerimise vajadus. Vajadus on planeerida ruumi nii, et see oleks inimestele parim elukeskkond, kaasates kohalikke elanikke

Millist probleemi lahendame?

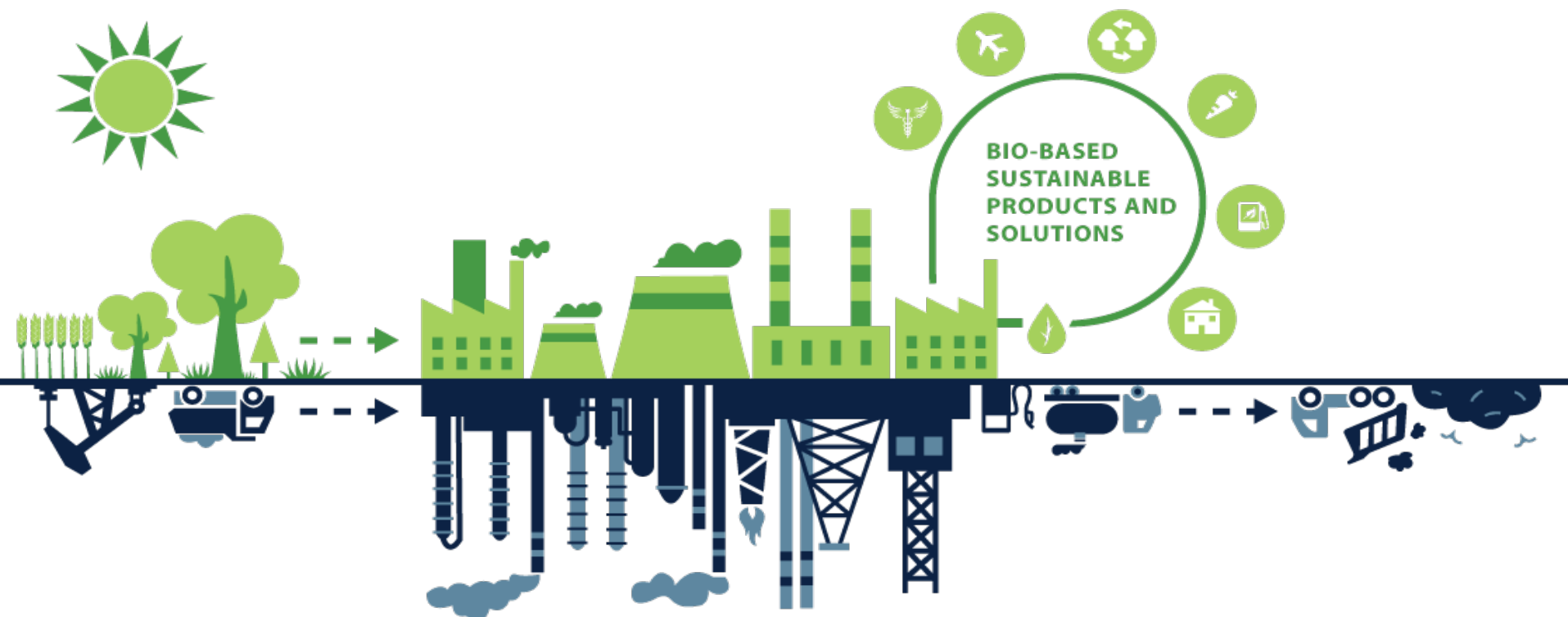
2. Oluline on tagada metsade hea tervislik seisund, tootlikkus ja uuenemisvõime, elustiku mitmekesisus, ning planeerida metsatööd põhjendatult, sh raied sobitada maastikku arvestades asukoha loodustingimusi.

Tõhustada tuleb metsade ökosüsteemiteenuste kasutust, võttes sealhulgas arvesse metsade kohanemisvõimet ja nende rolli kliimamuutuste leevendamisel. Selleks tuleb tagada kohased investeeringud metsakasvatuse ja metsamajanduse taristusse

Millist probleemi lahendame?

3. Tähtis on teadvustada ja käsitleda metsa ja metsanduse hüvesid tervikuna. Edendada ja kasutada parimat teadmist (sh teadustöid) ja innovatsiooni, et **tagada metsade kui elukeskkonna kvaliteet ja väärintada puitu maksimaalselt ning tagada pärandkultuuri(objektide) ja looduse elurikkuse säilimine**

Ülevaade MAK 2030 eelnõu

MAK 2030 lahendused

Metsamaa pindala peab säilima või suurenema, kaitstava ala pindala jääma samaks

Kasvama peab eelkõige erametsade hooldus ja aktiivne uuendamine

Paranema peab loodusdirektiivi metsaelupaikade ja metsaliikide arv, metsaomanikele hüvitatakse saamata jääv tulu

Paranema peab metsade tervislik seisund

Kasvama peab lageraietele alternatiivsete raiete osakaal

Kasvama peab nii töötleva tööstuse investeeringud kui lisandväärtus töötaja kohta

Paranema peab kohalike inimeste võimalus metsade kasutuses kaasa rääkida

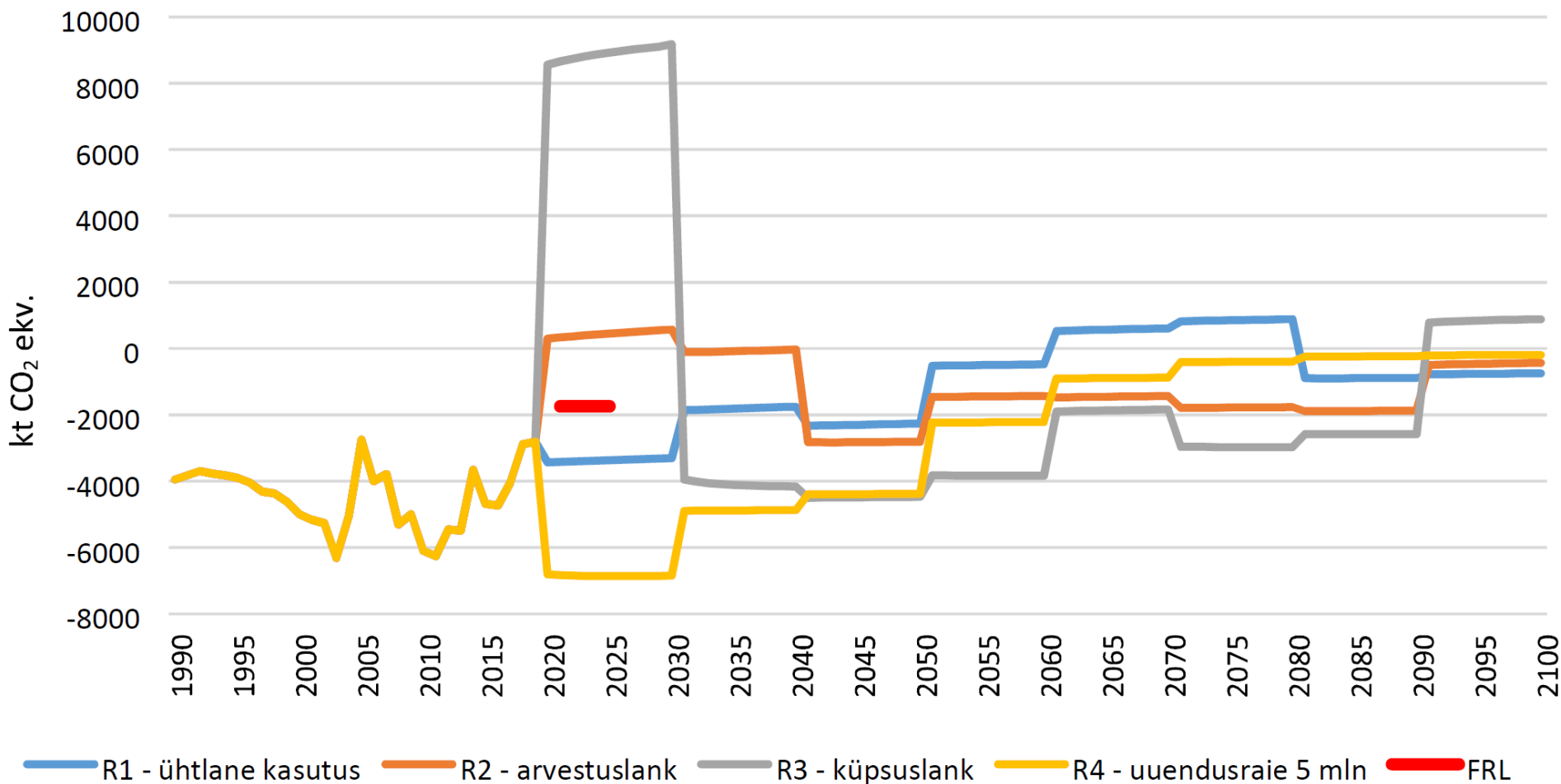
Kasvama peab riigi metsade külastus ja teadmine pärandkultuuri objektidest

Raiestsenaariumite võrdlus metsamaa heitkoguse võrdlustasemega, LULUCF

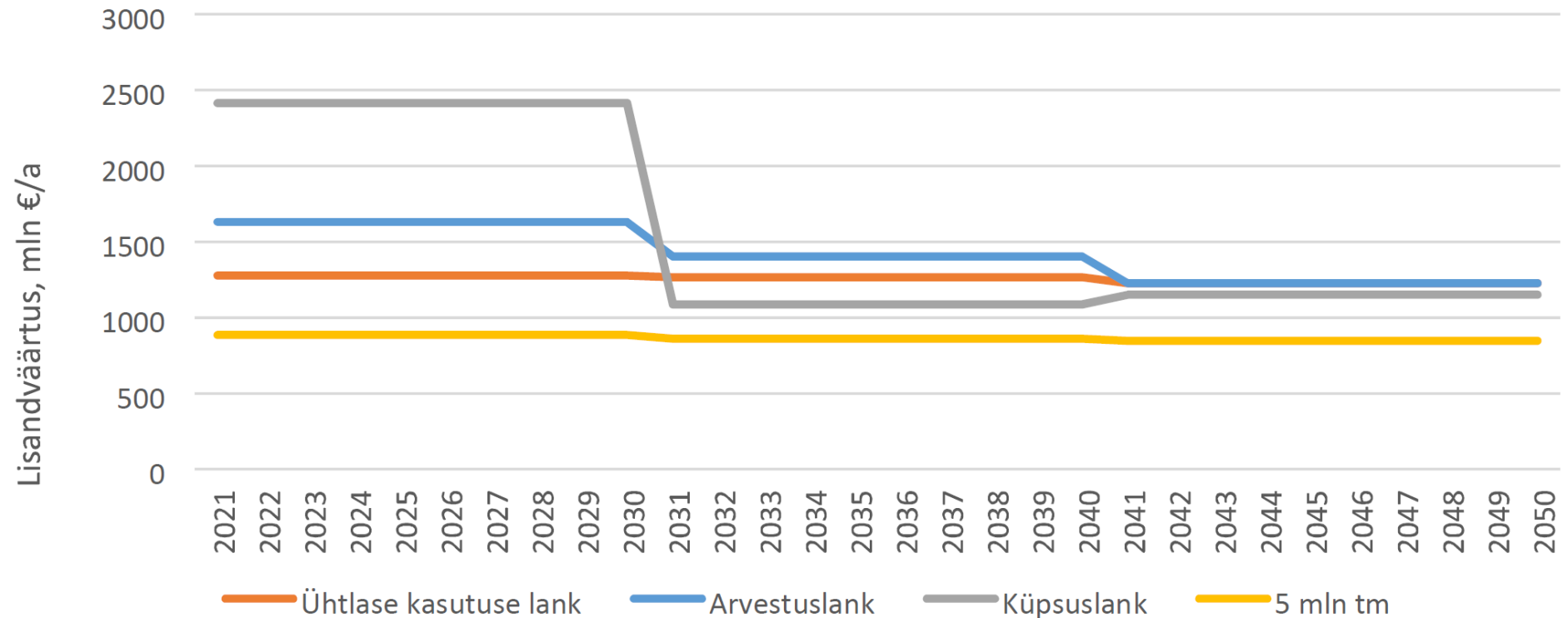

KESKKONNAMINISTEERIUM

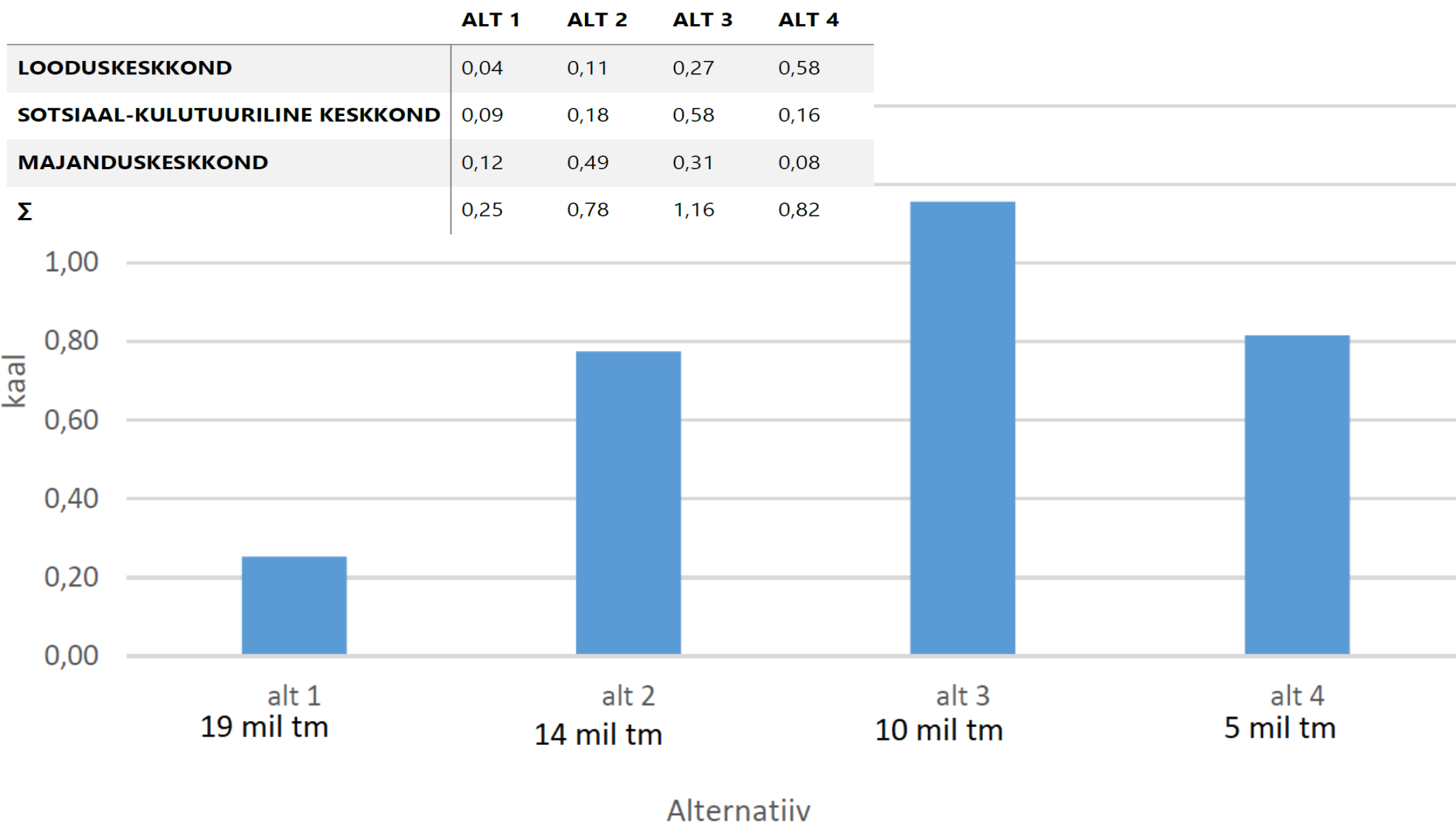

Raiestsenaariumide lisandväärtus aastail 2021-2050

MAK KSH koondhinnang

MAK lahendamata erimeelsused

MAK tervikuna ei vali pooli, mistõttu kavandatav tulevikuvaade nõuab paljudelt järeleandmist

- Hinnatakse, et eelnõu arvestab liiga vähe elurikkuse ja kliimanõuetega ning samas, et pööratakse liialt vähe tähelepanu sellele, mida metsad on juba andnud elurikkusele ja kuidas metsad aitavad tulla toime muutuva kliimaga
- Raied on problemaatilised - nii maht, aeg, koht kui ka tegija
- Metsa kasutamisel kaasa rääkimiste võimalusi tuleb pakkuda rohkem, lahtine on, kas arvamuste arvestamine on kohustuslik

MAK KSH ettepanekud

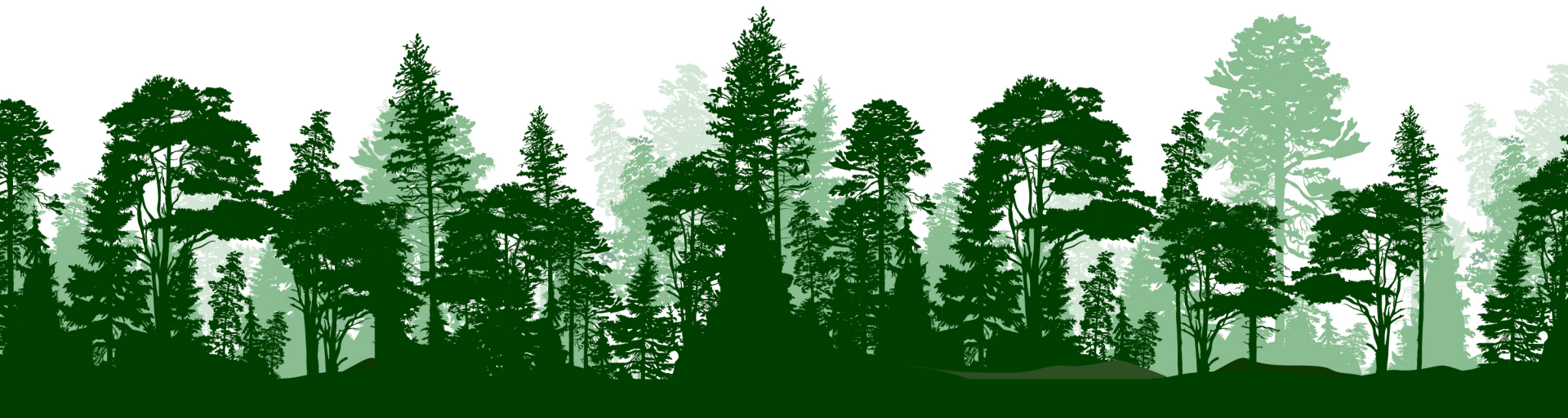
- **Vältida suuri liituvaid lagedaid alasid**, eriti nt looduskaitsealade ja asulate lähistel, säilitada piisavalt surnud ja elusat biomassi, mis aitab elustikul säilida ka peale raiet
- Metsakasutuse reeglid ja selleks sobivad alad määratleda läbi kohaliku, regionaalse või riikliku (teema)planeeringu, mille raames erinevate huvigruppide osalusel saab **paika panna piirkondlikud metsa puudutavad tingimused**
- MAK rakendamisel **rõhuda ja toetuda teadmispõhise ühiskonna arengule**. See aitab parandada argumenteerimise sisukust. Kaasata tuleb noori

MAK KSH ettepanekud

- Soodustada selliseid **puidu väärimise tehnoloogiaid**, millega energia tarbimine võrreldes saadava lisandväärtusega on soodsamas suhtes
- Panustada sellise **biomassi väärimist energiaks, mis muudel viisidel kasutamist ei leia**, seega annab suure panuse lisandväärtuse ja konkurentsivõime kasvuks
- Toetada analüüse **Eesti toormel baseeruvaks keerukamaks väärimiseks kohapeal**.

Täna!

Marku Lamp
Keskkonnaministeerium
marku.lamp@envir.ee

